

پىرچ و مائ

دەريا غەبدوللا

۱۲ ئىشرىنى دووم، ۲۰۲۱ چىرۆك

چىرۆكى شىرىنم، لە سەرەتاتەوہ تا كۆتايىت، زۆرم خۆشويىستى. لە سەرەتاتەوہ تا كۆتايىت، ئازارى زۆرت پىنگەياندم. بۆ يەكەم جار كە بىرم لىت كىردەوہ، ھاتىتە بىرمەوہ، شاگەشكە بووم، شاگەشكەت كىردم؛ دەتگوت لە ئاسمانرا دابارىوى بۆم. دوو مانگ لە مېشكەدا ھىنامى و بىردىمى، بە ھەر

هۆیهک بیت نهمده نووسیت، به خهفته وه بووم، پلان له دوای پلانم بۆ داده نای، له سه ر كاغه زى گه وره گه وره نه خشه له دوای نه خشه م بۆ ده كيشای. شه وىك له پر هه ستام گلوپى ژووره كه م بۆت كوژانده وه، ئاره زووم ليو رپژ بوو بۆ نووسیت، ده رو دیوار و ته په ی هه نگا وه كانم پر بوون له وشه و دیره كانى تو، به را كرن رامكرده سه رمیزی نووسین. ئەگەر وام نه كردبا، هینده دهستم تيوه رده ایت و ئەملاولام پى ده كردى، تىكو وپىكم ده داى. چه شنى ميوه يه كى نه رم و نولى پىگه بيو له نيو له پى ده ستمدا، له سه رمدا ته واو پىگه يشتبوو. ده بوو به تيغى تايپكردن وهك قاش قاشت بكه م، ده ست بكه م به نووسینی وردودرشتت. ته نيا ده سپىكتم چه ندجار و به چه ند جو رىك نووسى. له هه ر جارىكدا زياتر لىت رازى ده بووم. زياتر خو شم ده ويستى و هه ستم ده كرد توش نه رم و نيا نتر دىته ژى ربارى خو شه ويستيمه وه. جار جارىش هه ندى شتى زياده له وه ختى نووسىندا ده هاتن به ميشكدا و ئەگەر تو يان كه شخه تر كردبا، ده منووسين و ئەو شتانه ی له هه ندى جىدا كرچ و كالىان ده كردى لىم فرى ده داى. ئەو شه وه هینده كه يفخوش بووم، دوای ئەوه ی ده ستم لى هه لگرتى، وهك شىتيك به ژووره كه مدا هاتم و چووم. له باره ی خالبه نديشته وه به قوولى قسه م له گه ل خو مدا ده كرد. جار جار گلوپه كه م داده گىرساند و ده چوومه لای ئەو كاغه زانه ی پلان و نه خشه ی تو م له سه ريان كيشابوو. به پى ئەو نه خشانه پلان رپژىيم لى ده كردى و بىرم ده كرد وه ده بى ئەو جار چ ته شقه له و گه رىكت به سه ردا به يىم. قه له مدارىكى ره ساسىم هه بوو، براده رىك پى به خشىبووم ئىستا براده رم نه ماوه، هه لمگرت، ناوه كه تم له ناوه راستى كاغه زىكدا نووسى. ده مىك بوو برىارم دابوو ناوت بنىم: «پرچ و مال.»

چیرۆکی شیرینم، «پرچ و مال»ی ئازیزم، کاره‌کته‌ریکی گالته‌جار و سه‌یروسه‌مه‌رهم تیخستبووی. سه‌یر و گالته‌جار وه‌ک هه‌ر شتیکی له‌ژیانماندا پیمان سه‌یر و هه‌م گالته‌جاره‌. ئه‌و کاره‌کته‌ره‌، ئیواره‌یه‌ک له‌نیوه‌یه‌شته و ده‌نگه‌ده‌نگی دونیا، له‌چایخانه‌یه‌کی کراوه‌ی ناوه‌راستی بازاریکی جه‌نجالدا، وه‌ک پوولیکی گیرساوه‌ له‌سه‌ر هه‌پی‌به‌یاز ته‌کوته‌نیا فریدراوه؛ له‌پریکدا، گه‌لیک ناسروشتی، پرچی ده‌ست ده‌کات به‌هه‌لوه‌رین. یه‌که‌م شه‌وی ئه‌و شه‌وه‌ی ده‌ستم کرد به‌نووسینت و که‌میکم لیت نووسی و ئینجا ده‌ستم لیت هه‌لگرت؛ ئه‌مه‌م لیت نووسی:

((سه‌ره‌تا وامزانی که‌سیکه‌ وام لی ده‌کات. به‌په‌ره‌مووچیک یا هه‌رشتیکی تر ختووکه‌ی پشته‌لم ده‌دات. له‌چایخانه‌یه‌ک، له‌سه‌ر کورسی دانیشنبووم. ئیستیکانی چایه‌که‌م به‌ده‌ستی چه‌پدا رژا. به‌سه‌له‌وه‌ ئاوریکم له‌سه‌ر لاشانی راستم دایه‌وه‌، ده‌ستی چه‌پم گه‌یانده‌ پشته‌لم. به‌ری ده‌ستم پیداهینا. چون که‌سیک بو لابرندی میشیک له‌سه‌ر پشته‌ملی پیدایه‌کیشیت، وه‌هام کرد. ته‌واو سه‌یری ده‌وروشتم کرد، که‌س نه‌بوو. زانیم نابی که‌سیش بیت. کئ یاریه‌کی وه‌ها له‌گه‌ل مندا ده‌کات؟ ده‌بی بلیم، به‌لی ده‌بی بلیم؛ من ته‌نیام.. له‌ژیر له‌پی ده‌ستما هیچ میشووله‌ یا جانه‌وه‌ریکی بچکوله‌ی دی، نه‌بوو؛ هه‌ستم به‌زبری کومه‌لیک تاله‌موو کرد وه‌کچون هه‌مووتان له‌کاتی ده‌ست پیداهینانیدا هه‌ستی پی ده‌که‌ن. ئیواره‌ بوو، تازه‌ لای دکتور هاتبوومه‌وه‌، پرچم بوو، ناسروشتی ده‌ستی کرد به‌هه‌لوه‌رین.

لای چه‌پم که‌سیکی لیبوو، نه‌مه‌ناسی. چایخانه‌یه‌کی کراوه‌ هه‌روا ده‌بیت؛ نایناسی و لات داده‌نیشیت، ناتناسی و لای داده‌نیشیت. ئه‌وه‌ی لیکێ نزیک

کردبووینهوه، به هاوبهشی چایهکانمان لهسهر تهپلهکهیهک دانابوو. نه مزانی تاله مووهکانم بهملاولاشمدا چوون، به دهستهکانی تووند ههر دوولای ئه و کورسییهی لهسهری دانیشتبوو، گرتن. لای کردهوه به لای مندا، به قنیزهوه، به جوړیک ههست بکه م بیژم لئ دهکاتهوه، لئی روانیم. گوتی:

«ئهوه حاله؟ چایهکته پر کردم له موو..»

پیاویکی چل ساله ی چلکن بوو. ریشن و پیشهسهری رووتابوووهوه. دهتگوت سهرمایهتی و له یهکه م سهیرکردنیدا ههستت دهکرد باپه ر بووه. له دلی خوئدا گوتم: من نه مگوتوووه با پرچم بهسهر چایهکهی تودا ههلوه ریت. وهک خوئی گوتی، به راستی منیش ئه و حاله م پی خوش نه بوو. تازه هیچ ناکرئی. به هینمی پیم گوت:

«بمبووره. چایهکی ترت بو داوا دهکه م.»

لهوه دهچوو سهروولئی چاخواردنهوهی گیرابیت، هیچی نهگوت. لهوه دهچوو له هینمییم را واتیکه یشتی گالتهی پی دهکه م، ورد لیم راما، دیسان هیچی نهگوت. بیرم لئ کردهوه، دهبوو خوئم په شوکاو و خه مبار دهربخه م. له کاتیکی وه هادا خه لکی وا دهکه ن، شتیکی هینده قورسیش نییه. به لام تاوانی منی تیدا نه بوو، چونکه ناتوانم خوئم جوړیک دهربخه م له راستیشدا جوړیکی دیکه بم. ههستایه سه رپی. بالای مام ناونجی و به دهنی پته و بوو. له گهل ههستانیدا کورسییه کهی ژیری چند مه تریک به خشکولی رویشت و بهر نه بووهوه، به لاری له چال وچولی چیمه نتوی ئه رزه که دا گیربوو. پشتی که وته من، تهوقی سه ریشی رووتابوووهوه، له خوئم پرسى: دهبی ئه ویش ئازاری نه چه شتی و له سه ره تاکانی که چه لیبوونیدا وهک منی به سه رنه هاتی؟ ئه گهر وابوو بیت، دلنیام ئیوهش هاو رامن، نه ده بوو به م جوړه لیم دل گران بیت. ئاخر چایهک چیه وای بو بکات؟ هه ناسه یه کی قوولم هه لکیشا و له گهل دهر دانه وهیدا،

ته ماشای رۆیشتنیم کرد، بیرم کردهوه ئەم رۆیشتنه له گه‌ل که سینکدا نایه‌ته‌وه
ئازاری به هیچ شتیکه‌وه چه‌شتبیت. (هه‌ندی که‌س که رێژه‌شیان که‌مه، به
هه‌ر بارێکدا بیریان لێ بکه‌یته‌وه لێیان تیناگه‌ی؛ مه‌گه‌ر به‌ رێ رۆیشتنیاندا)
به‌ پرته‌وبۆله‌ و مینگه‌مینگ پاره‌ی چاکه‌ی خسته‌ سه‌رمیز و چایه‌چییه‌که‌شی
لێ ئاگه‌دار نه‌کرده‌وه. به‌ر له‌وه‌ی لیم ئاوابیت ئاورپی لێ دامه‌وه، قه‌ده‌ریک
داهۆل ئاسا ریکوراست به‌رانبه‌رم وه‌ستا. ده‌تگوت لێ نووسراوه و منیش
وام خوینده‌وه بلیت: «خراب ره‌فتارم له‌گه‌ل کردی.» هیچم پێ نه‌ده‌کرا،
ئه‌وه‌ی پیم‌کرا کردم، ئاگادار بوون پیم‌گوت بمبووره. به‌لام له‌به‌ر ده‌روونی
خۆم تا هیچ نه‌بی بۆ چه‌ند ساتیکیش هه‌ست به‌ ئازار و بارگرانی نه‌که‌م، پیم
باشبوو شتیکی بۆ بکه‌م. بریارمدا به‌زه‌ییم پێیدا بێته‌وه. له‌و کاته‌شدا ئه‌و
رپوی له‌ پیش خۆی کرده‌وه و له‌به‌ر چاوانم ون بوو.)

قه‌له‌مداره‌ ره‌ساسییه‌که‌م له‌سه‌ر بالیفیک دانا. کاغه‌زه‌کانم ئاخینه سووچیک
لای ئه‌و ریزه‌کتیبانه‌ی به‌ دیواره‌که‌دا هه‌لمچنیبوون. به‌ ئاسووده‌یی که‌میک
به‌ ژووره‌که‌مدا گه‌رام. ده‌گه‌رام و بیرم ده‌کرده‌وه و ده‌مگوت: ژیان چه‌نده
ئاسان ده‌بوو دوا‌ی نووسینی هه‌ر چیرۆکیک، چیرۆکیکی تر بگێریته‌وه.
چوومه‌ لای په‌نجه‌ره‌ کراوه‌که‌م و له‌وئێ‌را، به‌سه‌ر دیواری نزمی هه‌وشه‌که‌دا
پوانیمه‌ جاده‌ ته‌نیا و چۆله‌که‌ی به‌رانبه‌رم. پوانیمه‌ ئه‌و چرا داگیرساوانه‌ی
ده‌شته‌که‌یان رپووناک ده‌کرده‌وه. ده‌شته‌که‌ له‌به‌ر ده‌رگه‌ی مالیم تا جاده‌که‌
دریژ ده‌بووه‌وه. که‌شی ده‌ری، به‌ هۆی ئاسمانی هه‌ور و په‌نگ‌زه‌ردیی
چراکان و ئه‌و بایه‌ی هه‌لیکردبوو، شین ده‌ینواند. سیبه‌ری بچووک
لێره‌وله‌ویی گیا وشک‌بووه‌وه‌کانیش تاریک و مات و له‌رزیه‌وه‌هاتنه‌ به‌رچاوم.
ئه‌گه‌ر تۆ نه‌بای، چیرۆکی ئازیزم، بیخوست له‌و دیمه‌نه‌م ده‌روانی و گویم بۆ

هاژوهوژی با و تکه تکی ئاوی به لووعه ی ئه و دیو په نجه ره که م هه لده خست. به لام به وهنده نووسینه ی لیتم نووسیوو، ده تگوت بستیکی تر بالام کردوو، دل و دروونیشم هاوکات لیوریز بوون له هه لپه و ئارامی. هه موو شتیکم به هوی تووه جوان ده دیت. هیوادار بووم له و شه وانه ی دین، بتوانم هه ر ئاوا بم. له بهر هیچ نا، به س تا بتوانم بژیم.

له کاتیکدا هه ر له پال په نجه ره والا که مه وه دانیشتبوو، ته ماشای ده شتی بیده نگ و جاده ی ته نیام ده کرد. شتیک ی سه یر له هۆله که ی دهستی چه پمدا، خانوویه ک بوو خاوه نه که ی کردبوویه هۆلیکی گه وره بو مانگاکانی، قه وما. بو ره بو ریکی سامناک، سامناکتر له و ساتانه ی چیرۆک نانوسم، له گه رووی ده یان گاوگۆلک به رز بووه وه. چه ند خوله کیک لیت دابرام و ترس جینگه ی به تالی تو ی پر کرده وه. خیرا گه ی شتمه ئه و بروایه ی دونیا پر له ترسه، ئه گه ر هه میشه لانیکه م چیرۆکیکم له نیودا نه ژیت، نه شینووسم قه ینا، له ترسا ده مر م. ئه و شه وه، ده تگوت ته واوی گاوگۆله کان هاتوونه ته بن دیواری حه وشه ی ماله که م و بو ره بو ر له من یا له و که یفخوشییه بچوکه ی پشت په نجه ره بچکۆلانه که م ده که ن. دهنگی بو ره یان نزیک و بلند، تیکه ل به و فیکه فیکه بووبوو "با" دروستی ده کات، هه ستم کرد توش «پرچ و مال» ی ئازیم، له ترسان له سه رمدا په رته وازه ده بیت. نه مده زانی چی بکه م. ده بوو له کاتیکدا ئاگام له تو و له خو م بیت. ئاگام له تو بیت وه ک هه ر تاراویک نه تاریی، ئاگام له خو م بیت دوا ی دوومانگ ئه مشه ویش بژیم، تاکوو بتنووسم. تا ده خوله کیک چرکه یه ک بیده نگ نه بوون. تا ده هات زیاتر ده شیوان. بو ره یان تووره و تووندتر ده بوو. ده شت و باکه و توش له گه لمدا شیوا بوون. هه ردووک ده ستم تا ئه و کاته ی بیدهنگی گه رایه وه به هیواشی خستنه نیو پرچم، تاکوو بتوانم بیر

له تو و ئه و كاغه زانهى نه خشهى تو م له سهريان كيشابوو يا له هه رشتىك بو
ئه و ساته م باش بيته، بكه مه وه. له و كاته دا، شتىكى سه يرتر له بو رهى
مانگاكان، به سه ر خو م دا قه وما: كا تىك ده سته كانم له نيو پرچم ده ره يئانه وه،
پر بوون له و تاله مووانه ي له بيخى سه رمه وه ده ره اتبوون.

ئه وشه وه تا دنيا رووناك داها ت نه خه وتم. قه له ق بووم، ده ستيك م هه ر له نيو
پرچم دابوو. له پى ده ستم له تال به تالى پرچم ده دا و هه ستم لى راده گرت،
ببىرم له و كار هك ته ره م كر ده وه پرچى له پر هه لوه ريبوو. چه شنى كار هك ته رى
فيلمىكى تر سناك، له سه ر ميزى نووسين و له پشت كتيب و له نيو كاغه زه
تيكنرا وه كانمه وه، لاشه ي پياويك م ده ها ته به رچاو وه ك بلئى بايه كى تووند
به ره و رووى هه ليكر دووه و پرچى وه ك باويلكه به ملاولادا، به ئاسماندا
ده رويشت. به خه وتنيشم ده يان خه ونى ئالوزم بينين. ميژده زمه سوارى كو لم
ده بوو، هه ناسه م سوار ده بوو، ده يانجا ر هه لده ستامه وه و به ئاسته م خه وم
لى ده كه وته وه. دواجا ر، دوانيوه رو له خه و هه ستام و هيچىك له و خه ونانه ي
بينيوونم ببىرم نه مابوون. ده ستى گو رينم هه ر له نيو پرچم دابوو. بيخى سه رم
ده ئيشا و تاله مووى وه ريوى تىكه ل به كر يش باليفه كه ميان پيس كر دبوو.
چيروكى ئازيزم، ئه وه حال نه بوو منى تيدا بووم، خه ريكيبوو لى ته به گوماندا
ده چووم. ته نانه ت ها تمه ئه و بروايه ي ته واوى روودا وه كانت پيچه وانه
بكه مه وه، كار هك ته ريك به يئيم له گه ل هه ر شه قاويكدا سه دان تاله مووى لى
برووين؛ به لام نه مكر د. ده زانى بو؟ خو شم ده ويستى و ئه گه ر تاله مووه كانى
سه رسينگ و ريشيشم بو له سه ر داناباى، نه مده توانى ده سته ردارت بم.
چونكه ده مزانى كار هك ته ريكى له م چه شنه لاي نووسه رانى دى نه بووه و
هاور ييه تيش له گه ل كار هك ته رى خو تدا كا تىك دي ته ئارا پيشتر كار هك ته رى وا

له هېچ شویڼیک بوونی نه بوو بیت. بۇ ئه وهی هېچ نه بی تا وهختی شه و له یادت بکه م، هه لنه ستم بیفایده ده ستت تیوه ر بده م، راست بوومه وه و دوی شووشتنی دهموچاوم، ریکخستن و خاویڼکردنه وهی ژوره که م، میوه و پسکیتم خوارد که ئیواره ی رۆژی پیشتر له دوکانه که ی ئه وسه ر، یه که م دوکان که پی ده گه م، کرپیوونم. هه وای نیومال داوه ستابوو، دهرگه کانم خستنه سه رپشت و چومه دهر. خور به دهره وه نه بوو، ئاسمان هه موو هه وری خوله میشی بوو. هه موو گیانم سه خت وره ق بوو بوو، تاکوو بجولیم، ده ستم دایه شووشتن و رامالینی ته پ وتوزی هه وشه. له کاتی ئاوپیدا کردن و رامالینی دا لیتاویکی پر لیتور خوی دهر کرد به بن دهرگه ی دهریدا. کاتیک بۇ دواچار هه وشه که م راده مالی و وشکم دهر کرده وه، دهنگی خاوه ن هوله که و که سینی تر، دواتر زانیم ئه و که سه دکتوری به یته ری بوو هاتبوو سه یری گاوگول و چیله کانی بکات، له ولای ماله که م ده هات. پیش خوراوا بوون، دوی ئه وهی دکتوره که رۆیشتبوو، کابرای گادیرم له پشت دیواری ماله که م دیت و باسی بوره بو ری شه وی پیشووی مانگا کانیم بو کرد. گوتی: دویڼی کاتیک گاوانه که ی له شاخ هیناونیه وه، خوی ئاگه دار نه بووه و مانگا کانی تووشی ته به ق بوون، بویه ته وای دویڼی شه و له هوله که دا به دهم ئازاره وه تلاونه وه و کرم تیان و رکاوه. ئه میس له سه ر قسه ی برازا که ی دکتوری که به یته ری هیناوه چاره سه ریان بکات و دکتوریش جوره ئه سپه نیکی که خوی دروستی کردوو له سمی مانگا کانی ناوه. ئینجا که میک باسی دکتوره که ی کرد و جورنالیستانه له باره یه وه گوتی: هه رگیز له دکتوره کانی تر ناچیت، من دکتوره کانی تر ده ناسم، پیشتر هاتوون پشکنینی مانگا کانیان بو کردووم و رینمایان داومه تی، به لام بوم دهر که وت هېچ ئه زمونیکی شه خسیان له گه ل ئازه لاندنا نه بووه و رینماییه کانی شان هېچ که لکیکیان نییه. دواتر له ریگه ی

برازایه کمه وه ئه و دکتورهی ئیستام ناسی که خاوهن ئه زمونیکی زوره و بگره بو خویشی چهند جوره ئازه لیک به خیو دهکات و زوریشی خوش دهوین. گوتیشی: له کاتیکی له هه ندیک حاله تدا، روویده دا دکتوره کانی تر بیزیان له هه ندی شتی مانگا کان ده بو وه وه. خوزگه توش مانگا یان هه ر ئازه لیکت ده بو و تاکوو بتزانیبا ئه و دکتورهی ئیستا چ دکتوریکه، هه میشه چاره سه ر و پینماییه کانی به فریام هاتوون..

که سیکی زوربلی بو، هه ر بویه ش قسه کانی تیکه ل و پیکه ل ده کردن. لیم نه پرسی: مادام تو له سه ر قسه ی برازا که ت ئه م دکتوره ی باسی ده که ییت هیناوته، واتا ئه مرۆ یا ئه و په ری چهند رۆژیکه ده یناسی، ئه ی کوپرا ئه م هه موو متمانه یه ی لات به ده ست هینا؟ هه ر کات ده هاته لام، دوا ی چهند خوله کیکی ئیتر هه ستم به بیزاری ده کرد. له وسه ری را به گورج و گوولی ده هات، وه ک خوش خه به ریکی رۆح شیرین ده هاته به رچاوم، خۆم خوش ده کرد ئیستا له پر گوپیستی هه والیکی خوش ده بم، کاتیکیش زاری هه لده هینا له هه رشتیکدا باس باسی خوی بو.

بو شاییه ک که وته قسه کانیه وه و له ویدا رامگرت. پیمگوت مانگا کانی دوینی شه و ده ده قه یه ک هه ر بو راندوو یانه و منیش تر ساوم شتیکیان به سه ر هاتبیت. نه یگوت بروات پی ناکه م، به ریزه وه گوتی: ئه مه م لا سه یر و نامویه. ئینجا گوتی: پیشتر شتی وا رووینه داوه و ریشی تیناچیت ئه وانه ی من بووبن. په نگه گاو گوولی به ره لا بووبن بو خواردن روویان کردبیته ئه م ناوه.

کاتیک تاریک دا هات، ئاسمان پریشکه بارانی لی هاتن. خۆم گوپی و له مال چومه ده ر. به شوین پیی مانگا کاندایا چهند تووله رییه کی باریکی مه یله وسپییان

له دهشت بهره و جاده دروست كړدبوو، رږوښتم. له راستي چراكان، باران زهره و زور و بريسه دار دهباري. بازار دوور نه بوو. به تهنښت چهند خانوويه كي ليغ نه كراو و چهند باغيكي ليوار جاده دا كه پر بوون له داروده ون و توله نه مامي بئلق و پوپ، رږه تبووم و گه ښتمه يه كه م دوكان كه ده يگه مي، هه مان دوكاني دويني. هه ندي كيک و ده به يه ك شه ربه تي پرته قالم كرين. نه چوومه جه رگه ي بازار، به هه مان ئه و رږيه ي پييدا هاتبووم، گه رامه وه. نازانم له كوئ و كه ي، به لام له سه رچاويه كي زانستيه وه نه مبيستبوو، گوايا پرته قال - شه ربه ته كه يشي - بو فيتامين دي باشه و هه بووني ئه و فيتامينه ش له مرؤفا تاسير ده كاته سه ر پرچي.

بيرم كرده وه له توشدا، «پرچ و مال» ي نازيزم، كاره كته ره كه م شه ربه تي پرته قال بخواته وه، به لام چونكه دريژ ده بوويته وه، په شيمان بوومه وه. له سه رته اي نووسينته وه ده ترسام دريژ بيته وه. هه ولم ددا به كورتي به جوريك بتنووسم، ئه وه شي ناينووسم و له تودا نايلم، ئه وي رورژيك ده تخوينيته وه به وينا كرن پي بگات. ئيستاش، هيوادارم ئه و كه سه ي رورژيك ده تدوزيته وه و ده تخوينيته وه، پي و ابج كاره كته ره كه م چهندياريك چوه ته لاي دكتور، دوو جار پلازمي كرده وه و حه ب و ده رمانی زوريشي به كارهيانون. شه ربه تي پرته قال و هه ر ميوه و خواردنيكي بو پرچ باش بيت خواردوويه تي. هيچ نه ماوه نه يكات و نه يخوات و به كاري نه هينيت، به لام له به دشانسي خوي، وهك موعجيزه يه ك، له پر ئيواره يه ك له چاخانه يه كدا ناسروشتي پرچي ده ست ده كات به هه لوه رين.

***

گلۆپی ژووره کهم بۆت کوژاندهوه. له سهرمىزی نووسین دانیشتم. کۆمپیوتهره کهم داگیرساند. ئه و کۆمپیوتهره، براده ریک پیشکەشی کردبووم ئیستا لیم دووره و براده رم نه ماوه. که میکم خوارد له و شه ربهت و کیکانه ی هینابوومن. چوومه نیو ئه و لاپه ره ی دوینی شه و تۆم تیدا نووسیوو، به لام نه مخویندیته وه. زیاتر له ئیواره ی پیشوو ئاره زوی نووسینتم ده کرد. نه ک ته نیا ده رودیوار و ته په ی ههنگاوه کانم، میزی نووسین و کورسی و ته نانه ت تکه کی به لووعه ی ئه و دیو په نجه ره و ئاسمانی هه ورینی دووریش، پر بوون له رسته و وشه و په ره گرافی تو. به لام به رله وه ی ده ست بکه م به نووسینت، له سه ر کییۆردی به رده مم که خۆم به سه ردا شوڤ کردبووه وه، چه ند شتیکی له شیوه ی تارمایی بچووک بچووکدا سه رنجیان راکیشام. شاشه ی کۆمپیوتهره کهم خوار کرده وه و ورد بوومه وه، بی شو مار توشکه و تاله مووی ره شی باریکی سه رم دوگمه و درزی دوگمه کانی داپوشیوو. سه رم سوڤما و دل و ده روونم تیکچوو. هۆشم لای نووسینت نه ما. تووشی دله راوکی بووم و هه ستام که وتمه جووله جوول. ده جولامه وه و زوو زوو دهستم ده خسته نیو پرچم و ده رمه هینایه وه، ئه و جا ده وه ستام و به دامایی له تاله مووه کان راده مام. زۆریم له خو کرد و لای میزه کهم دانیشتمه وه. که میکم نووسی، زوو دهستم هه لگرت. زانیم هه رچی بینووسم فری به سه ر تۆوه نابیت، تووشی لادان ده بم و له باره ی خۆمه وه ده دویم؛ هه ر وایشم کردبوو.

چه ند سه عاتیکم به دریزبوون له نیوه راستی ژوور، هاتوچۆکردن و دانیشتن له پال په نجه ره ی والادا به ری کرد. چیتر دهستم بۆ پرچم نه برد، سه ییری ئه ملاولای خۆم نه کرد، به وپه ری توانام هه ولی خۆئاسایی کردنه وه م دا. سووربووم له سه ر ئه وه ی له و شه وه شدا بتنووسم. ئه م له سه ر سووربوونه، یارمه تی دام جاریکی تر له سه ر کورسی میزی نووسینه کهم و به رانبه ر

کۆمپيوته ره کهم دابنیشمه وه. هیواش هیواش نووسیمی و دهستم لی هه لئه گرتی. رۆژانی دواتر و تا وهختی نووسینی ئهم نامه یه ش، نه گه پرامه وه سه رت و ئیستاش دلنیا نییم ئاخۆ چون چۆنی نووسیومی. لی ره دا وه کخۆی داتده نیمه وه:

((مزگه وتیکی بچووکى یه کنهومی به رانه بر چایخانه بوو. دوو مناره ی بلندی هه بوون و له بیناکانی ته نیشتی زیاتر به ئاسماندا چووبوون. هه ر مناره یه ک کرابوو سه سی به ش و هه ر به شیکیشی له ناوخی را رهنگیکی جیاوازی له به شهکانی تر هه بوو. یه کیک له مناره کان پنیلیکانه یه کی شینی ئاسنینی بو کرابوو. هه رزه کاریکی کابوشینی کراس شین تری کلاو له هه ردووکیان شین تر، پنیدا هه لده گه را. هه لگه را تا گه یشته بلنگوکان. له و کاته شدا به رزه ویژ بانگی ئیواره ی دا. (ببوورن، به لام پیویسته بیلیم. له و کاته دا یه کیک هات له دهسته راستم دانیشته. ورته ورتی لی ده هات.) وام بیر کرده وه ده یه ویت له بلنگوکان تیپه ریت و بگاته داسه مانگی مزگه وتی. به لام ریک له و شوینه ی لی بوو، لای بلنگوکان، وه ستا. دهستی خسته سه ر ئه و شته دریزووکه ی له کونی بلنگوکانه وه هاتوو ته ده ر و ئه وانیش کونیک له سه ره که یاندا هه یه دهنگی به رزه ویژه که ی لیوه ده رده چیت. ده یانگوت: دهنگ بری ده کات. من پیم وابوو ده یه وی بگاته دهنگه که و بیگریته. وازم له ته ماشا کردنی هینا، خه لک زور ته ماشای ده کرد. کاتی بانگه که گه یشته "حه ییا عه له ل سه لات" خه یالم رۆی. پیره میردیک بانگی ده دا غه مگینی له دهنگی ده چورا. کاتیکیش گه یشته کوتایی دووه مین "حه ییا عه له ل فه لاج"، گریانم هات؛ به لام کابرای دهسته راستم ئه وه ی هات له وی دانیشته، نه یه نیشته. لی پرسیم:

«ئوه ته وقیقه؟»

«ته و قيق چيه؟»

گوتی:

«ته و قيق. ته و قيق چيه؟»

«دياره تو دهيزانی. ببوره من نايزانم.»

گوایا بوم روون دهکاته وه، به تیکه ل و پیکه لی گوتی:

«ها ته و قیقی جه ره سی.. نه و ته و قیقه سی ناو جه ره سی موبایلی..؟»

به جلو به رگ و به م قسانه یدا زانیم حال و گوزه رانی باش نییه. ویستم رولی نه و که سه ی چایه که ی پر بوو له موو بگیرم، بلنیم: نه وه که ی حاله. به لام وام نه گوت.

«نا، نه وه بانگه. مزگه وته بانگ ده دات. مه لایه.»

هیچی نه گوت، بله بلنکی کرد لی حالی نه بووم. گوتم:

«تیگه یشتی؟»

«ئا، تیگه یشتم. به لام کاکه، ناخو، نه وه، نه وه مه لای که یه؟»

له چند چرکه یه کی که مدا، بروام هیئا حالی خراب نییه و خوی له من وا لیکردووه. دهنای مانای چیه به م نیواریه له کاتی مه لابانگدان ده پرسیت؟ وهک من چاوی دنیا ده بینیت. زور نا، توزیک به تووریه یی پیمگوت: «هی عه سرنیه.» نه مهش بو نه وه ی بزانت گالته ی پی ده که م، ههروه ها خوشی ئاشکرا بکات حالی باشه. به لام هه ر که وامگوت، ملی به نیشانه ی "ئااا نه و جار زانیم" له قانده وه. چند خوله کیک تیپه ری و هیچی نه گوت. له و بنده نگیه دا روانیمه پرچی، پر و ماش و برنجی بوو، مووه ره شه کانی تابلتی رهش بوون. وه لامه هه له که ی پیشووم راست کرده وه:

«مه لای نیواره بوو بانگی دا. باشه؟»

سهیری نه کردم. سهیری شهکردانه که ی به رومی خوی ده کرد. هوشی له من
و خوی نه مابوو، بیری له شتیک ده کرده وه. به لام به ناماژه کانی سر و
روخساری پییگوتم: "به راست؟ ناا، ئی ئی.."

نازانم پیشتر له پیلان و هیلکاریه کاندا ئه و کاره کته ره ی تیدابوو یاخود نا،
به لام ئیستا له وهختی نووسینی ئه م نامه یه دا، پی م وایه له ته نیایی ئه وسام و
له داخی پرچ وهرین و بو ئه وه ی یه کیک هاوده م بیت، به کارمه ئتاوه.

((دهسته کانم به ملاولای کورسیه که ی ژیرمه وه گرتن و هه ستامه سر پی.
له گه ل هه ستاندا وه ک کلاویکم له سر بیت و بکه ویت یا پیشتر که سیک
هه ندی تووک و مووکی خستبته سر سه رم و برژین، ئه وتو پرچم وه ری. له
نیوه راستی ئه و کورسیانیه ی به چوارده وری چیمه تنوکه دا پالدرابوونه یه ک،
وه ستام. ورته ورت له ده ورو به رم هات. هه مووان خروشان. خشه خشی پی
و کره کری کورسی کاتیک خه لکی هه لده ستانه سه ری و دهنگی گوتنی «کوا؟
کوا؟» له پشت شانی یه کتریانه وه ده هات. له گشت لایه ک باسی پرچم ده کرا
چون هه لده وه ری. کابراکه ی ته نیشتم یه که م که س بوو دهستی بو دریز کردم
و ویستی شتیک بلت. هیوادار بووم شتیک بلت بو من باش بیت. به لام له
قاقای پیکه نینی دا و له بهر پیکه نین نه یوانی هیچ بلت. به و ریگه یه ی له جیگه ی
به تالی کورسیه ک ده چوو، خه لکی پییدا ده رویشتن و ده هاتنه چایخانه،
چوومه ده ر. ئه و ژن و پیاوه ی له ملاولای جی کورسیه به تاله که وه
دانشتیبون سلیمان کرده وه و خویان به دوور گرت لیم. ده تگوت خویان له
پریشکی ناگر ده پارژن. چایه چیه که به واقورماوی ته ماشای کردم.
له وکاته دا روانیم له روانینی ئالقا و هه ندی جووله ی خیرا و بیمه به ستانه ی

کردن، تیگه یشتم دهیه وئی هرچی زووه له چایخانه کهی نه مینم. هه ندی ژن
توقین، دهستیان کرد به قیژه قیژ و رایانکرد. رایانکرد و خواجه هاواریان
لی ههستا و گوتیان دهجال ههستاوه. له وکاته دا، ترسام تاوانیکی گه وره
کردبی و به خوم نه زانیبیت. له لئقه و ماوی و بیکه سی خومدا، بی ئه وهی هیچ
کهس شتیکم پی بلیت، له نیو سه دان نیگا و تیلهی چاواندا، دهستم کرد به
گریان و که وتمه پارانه وه: تکا ده کهم وازم لی بهینن.

سه رسورمانی زیاتر خه لکه کهی گرته وه. ده مزانی کهس نایه ویت لئی نزیک
ببمه وه. منیش تووخی کهس نه ده که وتم و ته نانهت، خواخوام بوو برؤم له
ماله وه یا له شوینیکدا ته نیا بم. رۆیشتم و رووم کرده لای ئه و ریزه دوکانه
داخراوانه ی ها ئه مپو نا سبهی ویران ده کرین، خوم به لادیواریکه وه گرت
نه که وم. سهیری خه لکه کهم کرد به سه ر شوسته کهی ئه و بهر و جاده ی
نیوانماندا به کتربر ده رۆیشتن، ئه وانیش سهیریان ده کردم. دهنگه دهنگ و
ژاوه ژاو، قیژه و هه رای خه لکی که نه مده زانی ده لئین چی هه روا به رده وام بوو
و بهم هویه، ئه وانه شی ئاگایان له هیچ نه بوو، لیم خر بوونه وه. بیکهس و
هاوال، دیوارودیوار شه قاوم هه لئیان، ویستم دوور بکه ومه وه. ده رۆیشتم و
پرچم به ئرز و ئاسمان دا ده وه ری. له ملاره بوم ده هاتن، له پیشمه وه
رؤوبه رووم ده بوون، له پشتمه وه دوام که وتبوون. گویم له دهنگیک بوو
ده یگوت: ده لئی باویکه یه. یه کیک له وه لامی ئه و دهنگه دا گوتی: نا،
باویکه پیاوه. که سنیک نه بوو پنیان بلیت: بو خاتری هیچ نا، بو خاتری خوا
وازی لی بهینن.

بی هاوالی ئه مه ی خراپه، کاتیک بینیم ته واو لیم قه و ماوه، نه مزانی په نا بو کئی
به رم. دایکم یه کهم کهس بوو هات به میشکمد، له بهر ئه وه نا دایکم تاقه هاوالم
بیت، به لکوو پیم وابوو هه ر ئه وه ده توانی خه میکم لی بخوات، چ بوخوی یان

له شوینیکه وه بۆ چاره‌ی پرچم شتیک پارهم بۆ په‌یدا بکات. مۆبایله‌که‌م
ده‌ره‌ئینا و ته‌له‌فونم بۆی کرد. هه‌ر که ده‌نگیم بیست، گه‌رووم گیرا، گیرا وه‌ک
هه‌لماتیکی لی گیر بووبیت. پیمگوت دایکه‌ لیم قه‌وماوه. ئه‌و قوربانم بوو، ئینجا
گوتی چی روویداوه؟ دوا‌ی ئه‌وه‌ی حال‌وره‌وشی خۆم به‌کورتی باس کرد،
گوتم:

«خه‌ریکه‌ تاله‌موویک نامینی به‌ سه‌رمه‌وه.»

ئه‌و گوتی:

«له‌ خه‌لکی دوورکه‌وه. هه‌ر ئیستا وه‌ره‌وه‌ بۆ مائی.»»

پووناکی چرای سه‌رجاده و کزه‌بایه‌ک له‌ په‌نجه‌ره‌که‌وه ده‌رژانه ژووری.
ئه‌ملاولای کورسییه‌که‌م گرتن و خۆم به‌ پشتدا خست، رووم کرده‌ ساپینکه‌که
و هه‌ناسه‌یه‌کی قوولم هه‌لکیشا. خۆم راست کرده‌وه. کۆمپیوته‌ره‌که‌م به‌سه‌ردا
داخستیه‌وه. سه‌یرم نه‌کرد ئاخۆ به‌سه‌ر چه‌ند تاله‌مووی پرچیشدا
دامخستووته‌وه. له‌سه‌ر کورسیه‌که‌م هه‌ستام و له‌گه‌ل هه‌ستاندا وه‌ک
ورتکه‌وپرتکه‌م له‌سه‌ر سه‌ر بن و بکه‌ون، تۆپه‌ل‌تۆپه‌ل تاله‌موو به‌ملاولامدا
هه‌له‌وه‌رین. به‌جۆریک راپه‌ریم، کورسیه‌که‌م به‌ پشتدا که‌وت و به‌ لاونیوی به
دیواره‌که‌وه مایه‌وه. گلۆپه‌که‌م پی‌کرد و سه‌ره‌وژیر له‌ هه‌یکه‌لی خۆم روانی.
بلووزیکی مووگره‌ی له‌که‌ولم له‌به‌ربوو، دونیایه‌ک تاله‌مووی به‌سه‌ردا
که‌وتبوون و تیی هه‌لچوووبوون. ره‌نگم هه‌لبزێکا. بیئه‌ندازه‌ تووره‌ و داخ‌له‌دل
بووم. به‌لام چونکه‌ ته‌نیا بووم و که‌سیکم لا نه‌بوو بگرم و به‌م جۆره‌ش
سۆزی بیزوینم، خۆم‌گرت و به‌ترسه‌وه له‌سه‌ر ئه‌ژنۆ به‌ ژووره‌که‌مدا گه‌رام
و که‌شفی ته‌واوی سووچه‌کانیم کرد. هه‌موو لایه‌ک مووی وه‌ریو ته‌نیبووی.
ئه‌وه‌نده‌ی توانیم کۆم کردنه‌وه و له‌گه‌ل ئه‌و کاغه‌زانه‌ی پیلان و هیلکاری

توم له سهريان كيشابوو، بردنمه ههوشه و ئاگرم تى بهردان. شپرزه و پارا دهستىكم هه به سهرمدا دهگيرا و هيشتا مووى ديكه پيوهمابوون. له ژير ميژى نووسينه كه م كالويكى سووفم هه بوو، دهرمهينا و كردمه سهرم، تا چيتر دهروژوور پيس نه كه م. له پال په نجه ره كه وه دانيشتم و ئه وهى به سهرمدا هاتبوو بيرم ليى كرده وه. به خوم گوت: هيچ دهسه لاتم نييه، شتيكه و هاتووه. دروم له گه ل بير و دل و دهروونى خومدا ده كرد. ئه و كتيبهى سى رۆژ بوو هيچم ليى نه خويندبووه وه، هه لمگرت و به و نياز هى بيخوينمه وه هاتم لاي په نجه ره كه دانيشتمه وه. نه مخوينده وه و كتيبه كه م به دريژى به سه ر رۆخى په نجه ره كه وه راگرت. هه ردوو ئانيشكم خستنه سه ر رانه كانم و په نجه كانى دهستم تيكنان. گويم له تكه كى ئاوى به لووعه ي پشت په نجه ره راگرت و له گه ليدا، خه يالم كرد وا ئيستا دلۆپ دلۆپ پرچم تكتك ده تكي. هينامه به رچاوم كه چه ل كه چه ل بيره و به ويدا، نابووت نابووت ديم و دهچم. له دلى خومدا گوتم: له وانه يه نه توانم جاريكى تر چاو بيرمه چاوى هيچ ژنيك. من قهت چاوه رپى ساتيكي وا له پر نه بووم و خودايه ئه مه چى بوو بهر دهر كه ي لى گرتم؟ به م حاله وه، دهستم كرده هه لدانه وهى په ره كانى ئه و كتيبه ي هينابووم. سه يري پيرسته كه م كرد و ناو نيشانى وتاريك به: (ئه ديب رابردووى خوى دهنووسينه وه يا خود پيشبيني داها تووى خوى دهكات؟) سه رنجى راكيشام. نه مخوينده وه و ديسان كتيبه كه م داخسته وه. بيرم له و ناو نيشانه كرده وه و روانيمه دهر. زهوى توزيك ته ر بوو، بريقه ي ده هات. ئاسمان سامال و رهنگيكي شيني تاريكى هه بوو.

چيروكى ئازيم، له حالى خومه وه زانيم، ئه گه ر چيتر سه رودلى نووسينتم هه بووايه، ده يان چركه ساتى ديكه ي ئالۆزى دهروونيم ده خسته نيو ژيانى

کاره کته ره که مانه وه. به لام هر به وهندهی دایکی پییگوت وهره وه بو مالی،
وازی لی دهینم، پیموایه چوو ته وه دنیا یه کی سه لامه ت.

نازانم سه عات بو بوو به چهند، له سهر جاده که وه ریزیک سه یاره ی
دوورودریژ وهک رووباریکی به پیلی بریقه دار هیواش هیواش به دوا یه کدا
دهرپویشتن، وا پی دهچوو که سینک مردبیت. بیرم له جاده ی ته نیا کرده وه و
گوتم نه گهر ناوه ختیش بیت جار جار ته نیاییه که ی دهره ویته وه. که وته بیرم
که چهل ده بم. توقام و شیوام، گهرم داهاتم، زیاتر له هر شتیک رقم له خوم
هه ستا. له وانیه هر که س به بیر کردنه وه له که چه لبوونی خوی، چ جای نه و
که سه گنجیش بیت، یه که م شت بیری لی بکاته وه نه وه بی، چیتر ناتوانیت
سه رنجی هیچ ژنیک بوخوی رابکیشیت.

تا تاریک و پروون نه خه وتم. کاتیک خه وتم کلاوه سووفه که م له سهر بوو.
کاتیکش هه ستام وهک هیچم له سهر نه بوو بیت سه دان تاله موو به سهر نوین
و روخسارم وهر بوو بوون. دهستم گه یانده وه سهرم و هیشتا مووی
پیوه مابوون. هیچم نه خوارد، گوتم له بازار نان دهخوم. به خوکه وتم و پیلاوم
له پی کردن. له هه وشه، بونی پووشی ته به لووتما چوو. پرووشه ی بارانم
به سهر دهرگی دهریدا بینین به خیرایی خل ده بوونه وه بنریمه ی دهرگا که.
کابرای گادیر دهنگوت چاوه ریم دهکات. لای هوله که یه وه بینیمی به نیازم بیمه
دهر. دووربه دوور سلای لی کردم و به ره و پرووم هات. وهک هه میشه
خوش خه بهر دههاته بهرچاو. نزیک که وته وه و شه قاوه کانی هیواش کردنه وه
و به وردی ته ماشای کردم. چاوه کیسه لبییه کانی زهق کردنه وه و پیی گوتم:

«نه وه چییه، پرچت بو وایه؟»

بئى ئەوھى بەخۆم بزىنم، گەمژانە بەروویدا پىكەنىم. دەستى كىرد بە پىكەنىن
 و لەگەل پىكەنىنە كەيدا من ھاتمەوھ سەر خۆم. بە بىدەنگى وەك بلىي تابلويەك
 بەرانبەرمە، لىي ورد بوومەوھ. ھەر كەسىك ئەو جلوبەرگە زەردە نايلىونىيەى
 بۆ لاي مانگاكان و لەترسى سەرما پۆشيووى، ئەو روخسار و ريشە
 پۆخلەى مانگى جارىك دەيتاشى، ئەو پرچە پر و چلكن و ئالۆسكاوھى
 دەتگوت قەت نايشتوات، ئەو ددانانەى ھەزار سوئىندت دەخوارد قەت فلچەيان
 بەرنەكەوتووھ، بىنىبا، گومانى لە ئەقل و دەروون و تەنانەت تەندروسىتىشى
 دەكرد. ئىنجا واق و پىماوئەكى ساختەى تىكەل بە پىكەنىنەكەى كىرد و لەكاتىكدا
 بەترسەوھ خۆشى لى بەدوور دەگىرم گوتى:

«ئاي ئاي، سەرت يەك دنيا پەلەى تىكەوتوون. ئاي ئاي، خۆ ھەر دەلىي بارانە
 و لە سەرتەوھ دەبارى.»

ئەگەر پىشتم تىنەكردبا و نەروئىشتبام، دەبوو لەگەلى بەشەر ھاتبام. رووم
 كىردە دەشتەكە و ھەواى دەشتىش پر بوو لە بۆنى پووش. لەگەل روئىشتىندا
 پىلاوھەكانم تۆزىك لە قوورپەكە دەچەقىن و لەگەل ھەلگرتنىشىياندا پلتەيان
 دەھات. بەدەم روئىشتەوھ تووند و توورپە بووم و ئەوئىش بەمەى دەزانى.
 باسى پرچمى گۆرى و دەنگى بەرز كىردەوھ و باسى دىكتۆرەكەى دوئىنى
 كىردەوھ كە ستايشى دەكرد. پىموابى دەگوت ئەوئىش خراپ دەرچووھ و
 زىانى بە مانگاكانى گەياندووھ و برازاكەى بەنيازە دىكتۆرىكى چاكترى بۆ
 بدۆزىتەوھ. گوئىم پى نەدا. پرچم بە ئەرز و ئاسماندا دەچوو و كە زانى
 وەلامى نادەمەوھ، لە داخندا، لە پىشتمەوھ بە دەنگىكى گەمژانە باسى
 لىكچوونى من و باويلكەى كىرد، كە پايىزان "با" تۆوھ سىپى و سووكەكەى
 بەملاولادا بلاو دەكاتەوھ. گەيشتمە سەر جادە و لەوكاتەدا سەيارەيەك پىش

سه یاره یه کی تر ده که و ته وه. له ژیر ئاسمانی به هور و نه رمه بارانیکی ورد دا، که و تمه پویشتن. ده مویست تا جه رگه ی بازار نه وه ستم، به لام له چاودیری و فسکه فسکی نه ملولا ترسام. وه ساتم. ده مزانی نابی بترسم، به لام چونکه هه ر ده ترسام، نه مهش توورپی ده کردم. یه که م جار بوو هه رای می شکم وام لی بکات بیر له و بوونه دۆزه خییه ی تیدام بکه مه وه و هیوای نه بوونیکی شاد و بیده نگ بخوازم. بیر و یاده وه رییه کانم تیکه لوپیکه ل بوون. شوینیک نه بوو پووی تی بکه م. براده ریکم بیر که و ته وه، نه وه نده غه رییم کرد چه ند دلۆپه فرمیسیکی گهرم تا نیو ده مم نه وه ستان. نه و براده ره ئیستا لیم دووره و براده ریشم نه ماوه. زانیم هیچ نه جامیکی باش له نیو خه لکی، له دهر و بازار، له نیو هه زاران که سدا یه کیک دۆستم نییه، چاوه ریم ناکات. به خۆم گوت: هیچ چاره یه کت نییه، نه گهر بشمری، مالی چاکتره. هیچ نه بی هاوده ردیکت هه یه، وه ک خۆت، تاله موویه ک نه ماوه به سه رییه وه.

خه زه لوهری ۲۰۲۱